



T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/15533 -15551
GK-94

Sayı : 54045643/610- 751
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

25 Subat 2013
.../02/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 21.01.2013 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-103764 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Samsun Milletvekili Ahmet Haluk KOÇ'a ait 7/15533, İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL'a ait 7/15534, 7/15545, 7/15546 ve 7/15547, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın TÜRELİ'ye ait 7/15535, Kahramanmaraş Milletvekili Mesut DEDEOĞLU'na ait 7/15536 ve 7/15537, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/15538, 7/15539 ve 7/15540, Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin TÜRKOĞLU'na ait 7/15541, 7/15542 ve 7/15543, Bingöl Milletvekili İdris BALUKEN'e ait 7/15544, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/15548, Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret AKOVA'ya ait 7/15549, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/15550 ve Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER'e ait 7/15551 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin görüşler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

Görüşler; 7/15533, 7/15534, 7/15535, 7/15536,
7/15537, 7/15538, 7/15539, 7/15540, 7/15541,
7/15542, 7/15543, 7/15544, 7/15545, 7/15546,
7/15547, 7/15549, 7/15550, 7/15551
(Toplam 32 Sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili
:7/15545

Esas No

Bitlis'in Ahlat ilçesi devlet politikaları sonucu Van Gölü havzasında önemli bir patates üretim merkezi haline gelmiştir. Bölge halkı yönlendirmeler ve teşvikler ile üretmiş olduğu ürüne pazar bulamamakta, ürünlere değerinin çok altında paha biçilmektedir. Dilekçe tarihi itibarıyla bölgede 1 ton saman 1.000 Türk Lirasına satılırken; 1 ton patatese 150 Türk Lirası değer biçilmektedir. Bu durum vatandaşın elde kalan patatesini değerlendirmek amacıyla alternatif yem yöntemlerine yöneltmiş ve vatandaşların hayvanlarını patates ile beslemeleri sonucunu doğurmuştur.

SORU 1) Bakanlığınızın bölgelerin toprak yapıları sulama teknikleri ve miktarları göz önünde bulundurularak, hangi bölgede nasıl bir tarım yöntemi belirlenmesi konusunda yerleşmiş bir uygulaması var mıdır? Bu ürünlerin üretimi için herhangi bir teşvik vermekte midir? Eğer Bakanlığınızın bölgelere özgü tarım ve hangi bölgede ne yetiştirileceğine dair bir politikası var ise Bitlis ilimizin Ahlat ilçesini içine alan bölge için ön gördüğünüz ürünler nelerdir?

CEVAP 1) Bakanlığımızca oluşturulan "Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli" kapsamında ilk olarak fark (prim) ödemesi verilen 17 ürünün yetiştirileceği uygun havzalar belirlenmiş ve 2010 yılından itibaren prim destekleri "Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli"ne göre uygulanmıştır. 2012 yılında da devam eden uygulama ile üretim planlaması için önemli bir adım atılmış, etkin ve rasyonel bir destekleme politikası oluşturulmuştur.

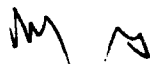
Bu çerçevede, Bitlis ili, Ahlat ilçesinde üretimi desteklenen ürünler; Buğday, Arpa, Dane Mısır, Yulaf, Çavdar, Triticale ve Ayçiçeği dir.

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli içerisinde oluşturulan Talep Tahmin Modülü ile geleceğe yönelik üretim, tüketim ve ihracat tahminleri yapılarak ülkesel politikalara yön verilmektedir.

Bakanlığımızca, fark ödemeleri kapsamında 17 ürüne prim desteği verilmekte olup destek miktarı son 10 yılda önemli oranda arttırılmıştır. Fark ödemeleri kapsamında; 2002 yılında toplam 186 Milyon TL prim desteği verilmiş iken, 2012 yılı sonu itibarıyla 2,4 Milyar TL destek ödenmiştir. 2003-2012 yıllarında ise toplam 15,2 Milyar TL prim desteği verilmiştir.

Bitlis İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüzce Ahlat İlçesinde de alternatif ürün yetiştiriciliği planlaması yapılmış olup, konu ile ilgili üreticilere yönelik eğitim ve yayım faaliyetlerinde bulunmaktadır.

SORU 2) Bakanlık tarım ürünlerinin üretim aşamasından sonra tüketiciye gelene kadar ki bölümlerde tarım ürünlerini denetlemekte, takip etmekte ve el değiştirme şartlarını kontrol etmekte midir? Tarımı teşvik amacıyla tarım ürünlerinin satılması için ön görülen bir taban fiyat uygulaması var mıdır?



CEVAP 2) Bakanlığımızca “*çiftlikten sofraya gıda güvenilirliği*” yaklaşımı doğrultusunda; AB’ye uyumlu olarak hazırlanan 5996 sayılı “*Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu*” ve gıda ile ilgili mevzuatımız çerçevesinde; üretimden tüketime kadar her aşamada güvenilir gıdaya yönelik kontrol ve denetimler etkin şekilde yürütülmektedir.

Tarım ürünlerinin alım satımı serbest piyasa şartlarında oluşmakta olup, Bakanlığımızın bu konuda bir müdahalesi söz konusu değildir.

Bakanlığımızca, üreticilerin girdileri daha ucuza alması ve ürünlerini daha iyi pazarlayabilmesi amacıyla, tarımsal üretici örgütlerinin kurulması ve kooperatifleşmeye yönelik gerek kredi desteği gerekse bilgi ve teknik destek sağlanmaktadır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Hal Kanunu ile üreticilerin uygun fiyatla ürünlerini satabilmeleri amacıyla çeşitli düzenlemeler getirilmiştir.

Hal Kanununa istinaden Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde kurulan Hal Kayıt Sistemi sayesinde üreticilerimizin gelecekte ne üreteceğine karar vermesine ve planlama yapabilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

01/01/2012 tarihinde yürürlüğe giren Hal Kanunu ile, ticarete serbestlik getirmek, alternatif pazarlama kanallarının oluşmasını temin etmek ve AB mevzuatına uyum sağlamak amaçlarıyla, bildirimde bulunmak kaydıyla toptancı hal dışında da alım satıma imkan sağlanmıştır. Bu düzenleme ile perakende olarak mal satan market, manav, pazarcılar ile sebze ve meyveleri kendi tüketimlerinde kullanan otel, lokanta, yemek fabrikası gibi kuruluşlar, toptancı haline bildirmek kaydıyla hal’e giriş zorunluluğu olmaksızın doğrudan üreticiden mal temin edebilecektir. Böylece sebze ve meyve ticaretindeki maliyetlerin düşmesine, zaman kayıplarının azalmasına ve tüketicilerin daha ucuza sebze ve meyve tüketmelerine imkân sağlanmaktadır.

Hal Kanunu ile toptancı hali içindeki satışlarda %2 olarak uygulanan hal rüsumu %1’e, toptancı hali dışındaki satışlarda %15 olarak uygulanan hal rüsumu ise %2’ye düşürülmüştür.

SORU 3) Bir yan ürün olan ve üretimi için herhangi bir çaba gerektirmeyen saman için belirlenen bu fiyatlar ülke tarımının geldiği noktanın açık bir göstergesi değil midir?

SORU 4) Yıllarca sosyal bilgiler kitaplarında tarım alanında kendi kendine yetebilen dünya üzerinde ki 3 ülkeden biri olan Türkiye’nin bugün kendi samanını bile ithal etmesinde kendinizi sorumlu görüyor musunuz?

SORU 5) Ülkede yaşayan milyonların açlık ve yoksullukla mücadele etmekte olduğunu bilmekteyiz. Bunlardan bu mücadeleyi kaybedenlerini de her gün acı bir şekilde duymaktayız. Ülkenin durumu bu şekildeyken patateslerin hayvanlara yedirilmesi tarım politikamızın ve sosyal devlet anlayışımızın nereye geldiğinin bir göstergesi değil midir?

SORU 6) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile ortak bir proje yürüterek, değerini bulmayan tarım ürünlerinin devlet eliyle alınarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması hem çiftçinin desteklenmesi hem de muhtaç vatandaşların refahı için etkili bir yöntem olarak düşünülemez mi? Bu yönde bir proje için çalışmalarınız mevcut mudur?

CEVAP 3-4-5-6) Türkiye ekonomisi ve sosyal yapısında en önemli sektörlerin başında gelen tarım, yapısal değişim ve dönüşüm çalışmalarıyla beraber ortaya konulan etkin ve kararlı politikalar ve sağlanan desteklerle son 10 yıllık dönemde büyük bir çıkış yapan ve ekonomimize önemli katkılar sağlayan bir sektör konumuna gelmiştir.

Hükümetlerimiz döneminde tarım, sosyal alan olmaktan çok, stratejik ve rekabete dayalı iktisadi bir sektör olarak ele alınmış ve bu kapsamda gününbirlik politikalar yerine, stratejik planlamaya dayanan orta ve uzun vadeli politikalar ortaya konularak, sektörde yıllardır süregelen birçok sorun çözüme kavuşturulmuştur.

Tarımda değişim ve dönüşümün gerçekleştiği bu dönemde; Tarım Kanunu'nun da içinde olduğu sektörle ilgili 14 Kanun çıkarılmış, tarım sektörüne önemli oranda destek sağlanmış ve sektörü geliştirmeye yönelik birçok yeni proje hayata geçirilmiştir.

Uygulamaya konulan yeni projeler ve sektöre sağlanan desteklerle;

- Tarım sektörü son 9 yılın 8'sinde büyüyerek yarım yüzyılın en istikrarlı dönemini yakalamış,
- 62 Milyar Dolara ulaşan Tarımsal GSYH ile Türkiye, tarımsal ekonomik büyüklükte Dünyada yedinci, Avrupa'da birinci sıraya yükselmiştir.
- Tarımsal ihracatımız son 10 yılda önemli oranda artmış ve Türkiye bölgesinde önemli bir tarımsal ihracatçı ülke konumuna yükselmiştir. 2002-2012 döneminde tarım ürünleri ihracatımız yaklaşık 3 kat artarak 4 Milyar Dolardan 16 Milyar Dolara yükselmiştir.
- Bitkisel ve hayvansal üretimde önemli artışlar yaşanmıştır.

Soru önergesinde bahsedilen tarım sektörüne yönelik politikaların etkinliği kaybetmesi ve tarımsal göstergelerin gerilemesine yönelik söylem veya iddialar gerçekten uzak olup, tarım sektörümüzde son 10 yılda yaşanan önemli gelişmeler gerek TÜİK istatistiklerinde, gerekse uluslararası kuruluşların raporlarında açık şekilde görülmektedir.

Ülkemizde 2011-2012 döneminde kışın sert ve uzun geçmesi, ilkbahar yağışlarının bazı bölgelerde yetersiz olması, özellikle Orta Anadolu Bölgesinde kuraklık yaşanması ve Doğu Anadolu Bölgesinde kış şartlarının sert geçmesi, bitkisel üretimde bazı ürünlerde üretimin düşmesine neden olmuş, çayır ve mera alanlarında ot boyları beklenen seviyelere ulaşmamış ve bitkiler erken kurumuştur. Ayrıca, hayvan sayısındaki artış nedeniyle yem bitkilerine olan talep artmıştır.

Türkiye'nin yıllık saman üretimi 28,5 Milyon ton olup, bunun 10 Milyon tonu tarımda kullanılmaktadır. Söz konusu ithalata spekülasyon fiyat hareketlerini önlemek amacıyla izin verilmiş olup, ithal edilen miktarı çok düşük seviyededir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca ülkemizde yem bitkilerinin ekiliş alanlarının artırılması ve kaba yem ihtiyacımızın yerli kaynaklardan karşılanabilmesi amacı ile yem bitkileri ekilişlerine önemli oranda destek sağlanmaktadır.

Bu çerçevede, 2000 yılında 53.855 hektar alan için 10.741 çiftçiye toplam 2,4 Milyon TL ödeme yapılmış iken, 2012 yılında 602.610 hektar alan için 189.277 çiftçiye 293 Milyon TL ödeme yapılmıştır. Bugüne kadar yem bitkileri desteklemeleri kapsamında yaklaşık 5,8

Milyon hektar alanda 2 Milyon çiftçi için toplam 2,8 Milyar TL ödeme yapılmıştır.

Verilen destekler sonucunda 2002-2011 döneminde;

- Yem bitkileri ekiliş alanı 1 Milyon 153 Bin hektardan, 2 Milyon 226 Bin hektara,
- Toplam ekilen alan içerisinde yem bitkileri ekiliş oranı %6,4'ten, %14,2'e yükselmiştir.

Ayrıca, fark ödemeleri kapsamında yem hammaddesi olarak kullanılan; dane mısır, buğday, arpa, yulaf, çavdar, tritikale, soya gibi ürünlere prim desteği verilmektedir. Fark ödemeleri kapsamında; 2002 yılında toplam 186 Milyon TL prim desteği verilmiş iken, 2012 yılında yaklaşık 2,4 Milyar TL destek ödenmiştir.

Hayvancılık sektöründe kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla mera ıslah çalışmalarına önem verilmiş olup, bugüne kadar toplam 4,5 Milyon dekar alanda mera ıslah çalışması başlatılmıştır.

Ayrıca, Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından yetiştiricilerin kaba yem taleplerinin karşılanması amacıyla üreticilerin kaba yem talepleri toplanmakta ve ithal edilerek üreticilere KDV dahil 50 krş/kg'a verilmektedir. İthalatta aradaki fark Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır.

Soru önergesinde bahsedildiği gibi ülkemizde yaşayan milyonlarca insanın açlıkla mücadele ettiği şeklinde iddialar gerçekten uzak, mesnetsiz söylemlerdir. Uluslararası Gıda Politikaları Araştırma Enstitüsü'nün, "2012 Küresel Açlık İndeksi Raporu"nda; 1990-2012 döneminde Türkiye'nin, "Küresel Açlık indeksini" %50'den fazla azaltan 15 ülke arasında, Çin, Brezilya, Endonezya, Meksika gibi tarımsal potansiyeli yüksek ülkeleri geçerek en başarılı ülke olduğu ifade edilmiştir. Raporda, Türkiye'de Küresel açlık indeksinin; 1990 yılında 5,7, 2001 yılında 3,1 iken, 2012 yılında 1,5'e düştüğü belirtilmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız diğer kurumlarla sürekli işbirliği halinde olup, bu çerçevede Bakanlığımız faaliyet alanı içerisinde yürütülen çalışmalarda gerekli katkı ve destek sağlanmaktadır.